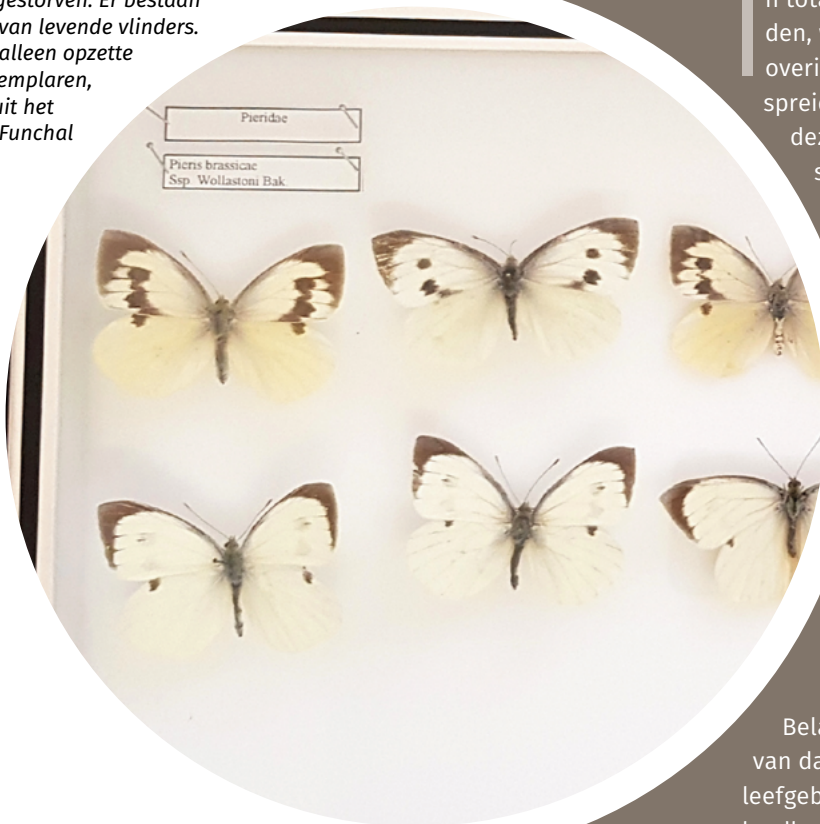

Nieuwe Europese Rode Lijst Dagvlinders

Tekst & foto: Chris van Swaay

Het Madeira-koolwitje geldt nu als officieel uitgestorven. Er bestaan geen foto's van levende vlinders. We hebben alleen opzette collectie-exemplaren, zoals deze uit het museum in Funchal op Madeira.

Vijftien jaar na de vorige is er een update gemaakt van de Europese Rode Lijst Dagvlinders.

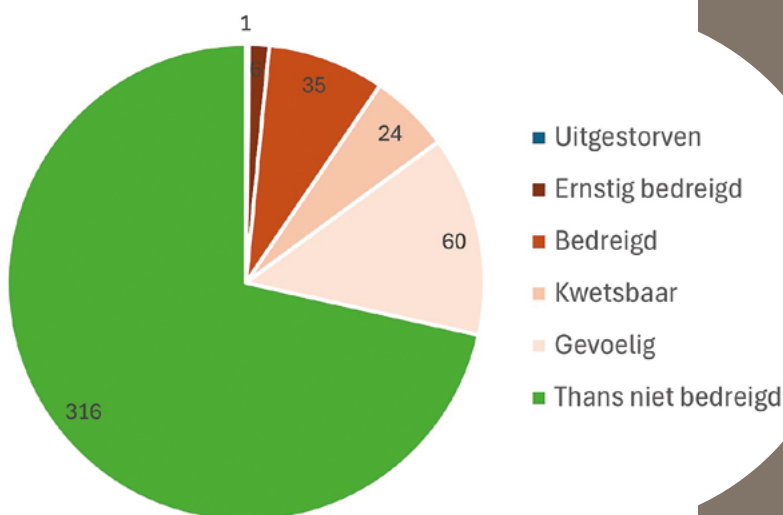
In totaal zijn er 501 soorten in Europa onderscheiden, waarvan er 442 beschouwd worden (van de overige soorten ligt meer dan 99% van de verspreiding buiten Europa). Ongeveer een derde van deze soorten (149 van de 442) zijn endemen: soorten die niet buiten Europa voorkomen en waarvoor we dus een grote verantwoordelijkheid hebben. Endemen komen vooral voor in de bergen van Zuid-Europa en op eilanden.

Het aantal bedreigde soorten steeg van 37 naar 65, een forse toename van 76%. Als we de gevoelige ('near threatened') soorten meenemen, zijn het er nu zelfs 125 (figuur). Bovendien wordt één soort, het Madeira-koolwitje, nu als uitgestorven beschouwd omdat hij al 40 jaar niet meer is waargenomen, ondanks gericht zoeken (zie foto).

Belangrijkste oorzaken voor de achteruitgang van dagvlinders in Europa zijn het verlies van leefgebied, onder andere door intensivering van de landbouw en in Zuid- en Oost-Europa juist het verlaten van landbouwgrond. Maar klimaatverandering heeft een steeds grotere impact: soorten die hoog in de bergen voorkomen of juist in het uiterste noorden, kunnen nergens meer naartoe nu het warmer wordt. Ook bedreigen natuurbranden steeds vaker lokale populaties van zeldzame soorten. De meeste bedreigde dagvlinders worden nu gevonden in het uiterste noorden van Europa (bijvoorbeeld Lapland), alsmede op eilanden. Eén flinke natuurbrand of ziekte kan in één keer de populatie van zo'n eilandsoort uitroeien.

Literatuur

Van Swaay, C., Warren, M., Ellis, S., Clay, J., Bellotto, V., Allen, D.J. and Trottet, A. (2025). Measuring the pulse of European biodiversity. European Red List of Butterflies. Brussels, Belgium: European Commission. ●

Figuur. Rode-Lijststatus van dagvlinders in Europa.